

21 พฤษภาคม 2552

เรื่อง การเข้าร่วมการฝึกอบรม “โครงการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล) ให้มีระบบเศรษฐกิจที่พึ่งตนเอง ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดตามบัญชีรายชื่อแนบท้าย

- สิ่งที่ส่งมาด้วย 1. เอกสารโครงการฯ จำนวน 1 ชุด
2. บัญชีรายชื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป้าหมาย จำนวน 1 ชุด

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้รับการประสานความร่วมมือจากมูลนิธิสถาบันส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (สสวช.) ซึ่งจะดำเนินโครงการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (องค์การบริหารส่วนตำบล/เทศบาล) ให้มีระบบเศรษฐกิจที่พึ่งตนเอง ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รุ่นที่ 2 โดยมีเป้าหมายดำเนินการ 150 แห่ง ในปี 2552-2553 โดยแบ่งการฝึกอบรมปีละ 5 รุ่นๆ ละ 30 แห่งๆ ละ 4 คน ประกอบด้วย นายกองจัดการบริหารส่วนตำบล หรือนายกเทศมนตรี ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หรือปลัดเทศบาล เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานพัฒนาชุมชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และแกนนำชุมชนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือก มีกำหนดการฝึกอบรม 3 ครั้ง รวม 10 วัน โดยผู้รับการฝึกอบรมจะได้รับความรู้ด้านยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบเศรษฐกิจท้องถิ่นที่พึ่งตนเอง การจัดการกระบวนการเรียนรู้และจัดทำแผนชุมชนเชิงคุณภาพ

เพื่อส่งเสริมสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จึงขอให้จังหวัดแจ้งให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามสิ่งที่ส่งมาด้วย 2 พิจารณาเข้าร่วมโครงการฯ โดยไม่เสียค่าลงทะเบียนการฝึกอบรม แต่สำหรับค่าที่พักในการฝึกอบรมและค่าพาหนะเดินทาง ให้เบิกจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับเวลาในการฝึกอบรม มูลนิธิสถาบันส่งเสริมวิสาหกิจชุมชนจัดได้แจ้งให้ทราบโดยตรง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายมานิต วัฒนเสน)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

สำนักส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการมีส่วนร่วม

ส่วนส่งเสริมการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมและการมีส่วนร่วม

โทร.0-2241-9000 ต่อ 4122-23 โทรสาร. 0-2241-9000 ต่อ 4102,4112

โครงการพัฒนาอบต./เทศบาล
ให้เกิดระบบเศรษฐกิจท้องถิ่นที่พึ่งตนเอง
ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

หลักการและเหตุผล

๑. ความอ่อนแอของสังคมไทยเป็นความอ่อนแอของฐานราก ของชุมชนท้องถิ่น เพราะการพัฒนาที่ผ่านมาพัฒนาจาก “ข้างบน” ด้วยเหตุนี้ชุมชนจำนวนมากจึงไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีปัญหาเศรษฐกิจ เป็นหนี้เป็นเป็นสิน การทำมาหากินในท้องถิ่นล้มเหลว ต้องย้ายถิ่นไปทำงานในเมืองและที่อื่นเพื่อความอยู่รอด

๒. กลไกที่เกิดใหม่อย่าง อบต. ซึ่งมีอยู่ประมาณ ๖,๖๐๐ แห่ง และ เทศบาลประมาณ ๑,๒๐๐ แห่งก็อยู่ในขั้นของการพัฒนาตนเอง ที่ผ่านมายังเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ถ้ามีการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมก็เป็นการพัฒนาอาชีพ ใช้ยุทธศาสตร์การพัฒนาตามกระบวนการที่สอดคล้องกับในระดับชาติ คือ พัฒนาโครงการ (project-base development) มากกว่าการพัฒนากระบวนการ (systems development) ยังไม่เกิดระบบเศรษฐกิจสังคมของท้องถิ่นที่เป็นรูปธรรมชัดเจน ยังเน้นการพัฒนา “โครงการ” ที่ผูกติดกับคำสั่งและงบประมาณ ทั้งชาวบ้านเองก็เคยชินกับการพัฒนาแบบนี้

๓. ชุมชนเข้มแข็งในประเทศไทยมีอยู่จำนวนมาก กระจายอยู่ทั่วประเทศ ทั้งในระดับหมู่บ้านและระดับตำบล รวมทั้งอบต. และเทศบาล ซึ่งมีฐานคิดและยุทธศาสตร์การพัฒนาของตนเอง ได้สั่งสมประสบการณ์และองค์ความรู้ที่มีการถ่ายทอดแบ่งปันให้กับคนอื่นตลอดมา เชื่อว่า ถ้าหากมีกระบวนการส่งเสริมความเข้มแข็งของท้องถิ่น โดยมีเป้าหมายที่อบต.และเทศบาลด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่ดี ทำให้ท้องถิ่นสามารถพัฒนายุทธศาสตร์ที่ดีและมีประสิทธิภาพ เชื่อแน่ว่าจะก่อให้เกิดระบบเศรษฐกิจท้องถิ่นที่พึ่งตนเองได้ตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อประมวลประสบการณ์และองค์ความรู้ของชุมชนเข้มแข็ง อบต./เทศบาลเข้มแข็ง เพื่อพัฒนาต้นแบบเสมือนจริงและนำไปประกอบการพัฒนาในอบต./เทศบาลตามเป้าหมาย

๒. เพื่อพัฒนาอบต./เทศบาลเข้มแข็ง โดยการพัฒนาระบบเศรษฐกิจท้องถิ่นที่พึ่งตนเองโดยมีเป้าหมาย ๓๐๐ อบต./เทศบาลภายใน ๒ ปี

๓. เพื่อสร้างเครือข่ายอบต./เทศบาล และเสริมความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่น โดยเน้นเครือข่ายการเรียนรู้ไปสู่เครือข่ายกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมอื่นๆ

เนื้อหาการเรียนรู้

๑. ระดับครอบครัว : ใช้สูตร ๓๔๕ คือ
 - ๓ สารระ : เศรษฐกิจพอเพียง, ทางสู่ชีวิตที่สมดุลและมีความสุข, เกษตรกรรมยั่งยืน
 - ๔ แผน : แผนชีวิต, แผนการเงิน, แผนการเกษตร (อาชีพ), แผนสุขภาพ
 - ๕ ขั้นตอน : เตรียมผู้เรียน, คั้นสู่ฐาน, ครอบครัวสมดุล, มั่นคงอาชีพ, ชุมชนเข้มแข็ง
๒. ระดับชุมชน : ใช้สูตร ๓๕๓ ของวนเกษตร (ผญ.วิบูลย์ เข็มเฉลิม) คือ
 - ๓ รู้ : รู้ตัวเอง, รู้ปัญหา, รู้ทรัพยากร
 - ๕ จัดการ : ข้าว, อาหาร, สมุนไพร, ของใช้, นุ้ย
 - ๓ แผน : แผนชีวิต, แผนชุมชน, แผนทรัพยากร
๓. ระดับตำบล/เทศบาล : ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงประยุกต์
 ๑. พอประมาณ : สร้างคน (ชีวิตพอเพียง, พึ่งตนเองให้ได้หนึ่งในสี่, ปัญญา ความกล้าหาญ และความเพียรทน)
 ๒. มีเหตุผล : สร้างความรู้ (ตระหนักว่าวันนี้เป็นยุคความรู้ ไม่มีความรู้ขุยไม่ได้, รู้รากเหง้า, รู้จักโลก รู้ปัญหา, รู้ทุนท้องถิ่น, มีแบบมีแผน มีขั้นมีตอน)
 ๓. มีภูมิคุ้มกันที่ดี : สร้างระบบ (ยุทธศาสตร์ที่ครอบคลุม และยุทธศาสตร์เฉพาะ, แผนแม่บทชุมชน, วิสาหกิจชุมชน, เครือข่ายตำบล, จังหวัด, พื้นที่, ประเด็น)

บทบาทของผู้นำท้องถิ่น

- ผู้นำท้องถิ่น ๔ คนจากแต่ละอปท. เรียนรู้บทบาทของตนเอง คือ
๑. เป็นผู้จัดกระบวนการ (facilitator) เรียนรู้ที่ดี สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ใหม่ สร้างบรรยากาศการเรียนรู้ใหม่ สร้างกระบวนการเรียนรู้ใหม่ ให้คนอยากมาเรียนรู้
 ๒. เป็นผู้เชื่อม (catalyst) ให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เกิดนวัตกรรม
 ๓. เป็นผู้ประสานเครือข่าย (networker) ในพื้นที่ เครือข่ายคน เครือข่ายองค์กร เครือข่ายกับภายนอก กับองค์กรอื่น

วิธีการดำเนินงาน

๑. ประสานความร่วมมือกับกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อให้สนับสนุนโครงการนี้ และให้อปท./เทศบาลเข้าร่วมได้โดยการเบิกจ่ายค่าเดินทางและค่าที่พักจากต้นสังกัด และให้ผู้แทนของกรมฯ ร่วมเป็นคณะกรรมการดำเนินงาน ทั้งนี้กำหนดให้แต่ละอปท.(หรือเทศบาล) มีผู้แทน ๔ คนเข้าร่วมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนา คือ นายกอปท., ปลัดอปท., เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบด้านการพัฒนา, และผู้นำชุมชนที่อปท.คัดเลือกมา

๒. คัดเลือกอบต./เทศบาลจำนวน ๑๕๐ แห่งสำหรับการดำเนินงานปีแรก และอีก ๑๕๐ แห่งสำหรับปีที่สอง (ดำเนินการเหลื่อมเวลากัน คือ รุ่นที่สองเริ่มเดือนที่ ๑๐ ของปีที่หนึ่ง - คู่มือปฏิบัติงาน)

๓. จัดการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาอบต./เทศบาลต้นแบบ โดยสังเคราะห์บทเรียนจากอบต./เทศบาลเข้มแข็งจำนวนหนึ่ง

๔. จัดการฝึกอบรมผู้บริหารและผู้นำจาก อบต./เทศบาล ในปีหนึ่ง ๕ รุ่นๆ ละ ๓๐ อบต. โดยมีผู้เข้าร่วมจาก อบต./เทศบาลแห่งละ ๔ คน รวมรุ่นละ ๑๒๐ คน โดยจัดให้มีการฝึกอบรมปีละ ๓ ครั้ง ครั้งแรก ๔ วัน ครั้งที่ ๒ และที่ ๓ ครั้งละ ๓ วัน เพื่อวิเคราะห์ประเมินและสรุปบทเรียนร่วมกัน และดำเนินการในลักษณะเดียวกันในปีที่ ๒ กับอีก ๑๕๐ อบต. แต่จัดการอบรมเพียง ๓ ครั้ง ขณะที่รุ่นหนึ่งมีการอบรมในปีที่สองอีก ๑ ครั้ง (คู่มือการดำเนินงาน)

การประเมินผลและสรุปบทเรียน

๑. ดำเนินการให้มีการติดตาม นิเทศก์ ช่วยเหลือสนับสนุนด้านวิชาการให้แก่อบต./เทศบาล โดยผู้ชำนาญการจากท้องถิ่น ต่างถิ่น และจากระดับชาติ เพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

การจัดการนิเทศกระทำโดยผู้ชำนาญการในเรื่องการพัฒนาท้องถิ่น การทำยุทธศาสตร์ การทำแผนแม่บทชุมชน การพัฒนาคลังเตอรวิสาหกิจชุมชน การเป็นวิทยากรกระบวนการและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่อง โดยสสวช. จัดการคนในพื้นที่หรือจากสวนกลางเพื่อไปติดตามงาน และประเมินผลการดำเนินงาน รวมทั้งการสรุปบทเรียนของแต่ละพื้นที่ โดยอาศัยกรอบที่ได้พัฒนาในการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ/การฝึกอบรม

๒. สังเคราะห์องค์ความรู้จากประสบการณ์และการดำเนินงานทุก ๓ เดือนเพื่อเผยแพร่ต่อสาธารณชน และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในเวทีกลางที่ สสส.ควรจัดให้มีทุก ๖ เดือน เพื่อนำเสนอประสบการณ์จากอปท.เหล่านี้และในโครงการอื่นๆ ที่ใกล้เคียงกัน ส่วนการสังเคราะห์ใหญ่ก็จะทำในตอนท้ายของโครงการ

อปท.เป้าหมายและเกณฑ์การคัดเลือก

เมื่อโครงการได้รับการอนุมัติการสนับสนุนแล้ว คณะกรรมการบริหารโครงการจะจัดการสัมมนาเพื่อพัฒนาต้นแบบ และคัดเลือกตำบล/เทศบาลเป้าหมาย โดยร่วมกันพิจารณา “กรอบ-เกณฑ์-ตัวชี้วัด” ซึ่งมีกรอบและเกณฑ์กว้างๆ เป็นตัวนำให้ก่อนดังนี้

๑. ตำบล/เทศบาลจำนวน ๓๐๐ แห่ง กระจายอยู่ทั่วประเทศทั้ง ๔ ภาค โดยไม่จำเป็นต้องอยู่ในทุกจังหวัด

๒. บางจังหวัดอาจมีจำนวนตำบล/เทศบาลมาก เพื่อจุดประสงค์ให้เกิดการพัฒนาเครือข่ายในระดับอำเภอ-จังหวัด

๓. เป็นอปท.ที่สมัครใจ มีความมุ่งมั่นและพันธะ (commitment) ในการเรียนรู้และการพัฒนาตนเอง และยอมรับเงื่อนไขในแผนงาน และค่าใช้จ่ายเพื่อการสนับสนุนการเข้าร่วมการสัมมนา การฝึกอบรมของผู้แทนจากอปท.ของตนเอง

๔. เป็นอปท.ในระดับ A, B, C ตามการประเมินขององค์กร หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (เช่น องค์กรปกครองท้องถิ่น, หน่วยงานของภาครัฐ, องค์กรพัฒนาเอกชน, สถาบันการศึกษา เป็นต้น) โดยมีเกณฑ์และตัวชี้วัดที่รอบด้าน ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สิ่งแวดล้อม โดยให้มีสัดส่วนที่คล้ายประมิตในแต่ละภาค เพื่อให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน โดยต้องมีเงื่อนไขสำคัญที่สุด คือ ความปรารถนาที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเอง (ไม่คาดหวังว่ามาแล้วจะได้โครงการ)

๕. เป็นอปท.ที่มีการปรึกษาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งอาจมีโครงการพัฒนาบางอย่างอยู่แล้ว เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบ หรือความซ้ำซ้อนในบางกรณี แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าต้องหลีกเลี่ยงทั้งหมด ถ้ามีความเห็นพ้องกันก็สามารถทำงานร่วมกันได้ ใช้เป็นพื้นที่เป้าหมายเดียวกันได้

ภารกิจของอปท.ที่เข้าร่วมโครงการ

๑. เข้าร่วมการสัมมนา-ฝึกอบรมทุกครั้ง (๓ ครั้ง) และนำภารกิจที่ได้รับมอบหมายในแต่ละครั้งกลับไปทำโดยละเอียดทุกขั้นตอน โดยมีแบบประเมินที่ต้องประเมินตัวเอง และได้รับการประเมินจากบุคคลภายนอก (นิเทศงาน) นำผลการดำเนินงานมาแบ่งปันในที่สัมมนาครั้งที่ ๒ และ ๓ กับอปท.อื่นๆ

๒. อปท.ต้องทำแผนแม่บทชุมชน (ใหม่) แม้ว่าเคยทำมาก่อนแล้ว ให้ทำตามขั้นตอนที่ได้เรียนรู้มา เพื่อนำไปสู่การทำยุทธศาสตร์ตำบล (อีกครั้งหนึ่ง) ไม่ว่าจะเรียกกันต่อ ยอดหรือการทำใหม่แบบรีอของเก่าตามบริบทของแต่ละแห่ง

๓. อปท.ต้องกลับไปสร้างผู้จัดกระบวนการเรียนรู้ในหมู่บ้านต่างๆ เพื่อร่วมมือกันทำแผนแม่บทชุมชนและยุทธศาสตร์ดังกล่าว ซึ่งมีรายละเอียดที่ต้องลงลึกถึงระดับครอบครัว ซึ่งจะต้องร่วมปฏิบัติการและมีแผนของแต่ละครอบครัวทั้ง ๔ แผน (แผนชีวิต, แผนการเงิน, แผนอาชีพ, แผนสุขภาพ และวิธีการดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรมที่สามารถวัดได้)

๔. อปท.รับผิดชอบในการจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยเฉพาะการศึกษาดูงานในพื้นที่หรือต่างพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การพัฒนายุทธศาสตร์ และเค้าโครงเศรษฐกิจสังคมของตำบลหรือเทศบาล

๕. อปท. วางแผนพัฒนาระบบเศรษฐกิจท้องถิ่นด้วยเป้าหมายการพึ่งตนเอง พร้อมกับพัฒนาเกณฑ์และตัวชี้วัดของระบบดังกล่าว โดยอิงเกณฑ์และตัวชี้วัดที่ได้พัฒนาร่วมกันในโครงการนี้ รวมทั้งขั้นตอน ยุทธวิธีการดำเนินงาน จัดระบบใหม่หรือต่อยอดที่มีอยู่แล้ว

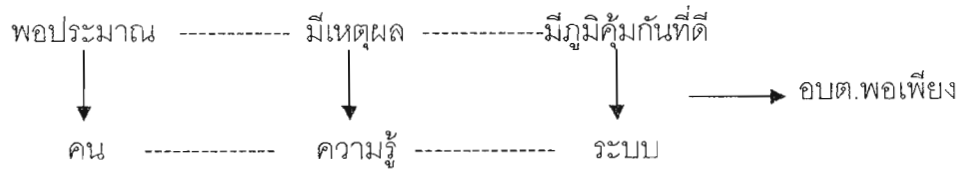
ยุทธศาสตร์เศรษฐกิจพอเพียง

การนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาท้องถิ่นนั้นมีแนวทางสำคัญ ๓ ประการ คือ

๑. เพื่อให้เกิด “ความพอประมาณ” ต้อง “สร้างคน” ให้มีคุณธรรม ความพอดี พองาม ให้กินเป็น อยู่เป็น ใช้เป็น เป็นผู้หน้าที่ดีมีธรรมาภิบาล รู้จักขนาดที่พอเหมาะพอควรกับศักยภาพของตนเอง ของ ท้องถิ่น

๒. เพื่อให้เกิด “ความมีเหตุผล” ต้อง “สร้างความรู้” สร้างกระบวนการเรียนรู้ ให้เกิดชุมชนเรียนรู้ ก่อให้เกิดวัฒนธรรมความรู้แทนวัฒนธรรมอุปถัมภ์ ทำให้คนคิดได้ ตัดสินใจได้ เลือกได้ มีความเชื่อมั่น และเป็นตัวของตัวเอง ไม่เอาแต่เลียนแบบคนอื่น ช่วยให้คนอยู่อย่างมีเป้าหมาย มีแบบมีแผน ทำอะไร อย่างเป็นขั้นเป็นตอนและใช้ข้อมูล ความรู้ วิชาการในการทำงาน เป็นมืออาชีพในการปฏิบัติงาน

๓. เพื่อให้เกิด “ภูมิคุ้มกันที่ดี” ต้อง “สร้างระบบ” ทั้งระบบใหญ่ระบบย่อย ระบบที่สัมพันธ์กับวิถี ของชุมชน ระบบการผลิต การบริโภค ระบบเกษตร ระบบวิสาหกิจชุมชน ระบบทุนและสวัสดิการ ระบบ สิ่งแวดล้อม ระบบสุขภาพ รวมทั้งระบบการเรียนรู้ และระบบการบริหารจัดการทรัพยากร ระบบเล็กซึ่ง ต้องสัมพันธ์กันเป็นองค์ประกอบเดียวในระบบใหญ่ ที่เกื้อกูลและผนึกพลัง ก่อให้เกิดความมั่นคงและยั่งยืน

ยุทธวิธี

๑. สร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ และกระบวนการเรียนรู้ เพื่อทำให้อบต./เทศบาล เป็นองค์กรแห่ง การเรียนรู้ (learning organization) เพื่อเปลี่ยนผ่านจากสังคมอุปถัมภ์ที่ใช้อำนาจและเงินเป็นหลักมาสู่ สังคมความรู้ ที่ใช้ความรู้-ปัญญาเป็นฐานในการดำรงชีวิตและการจัดการองค์กร เกิดการเปลี่ยนแปลง องค์กร (transformative organization)

๒. ใช้ “ประชาพิจัย” (PR&D) เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ โดยให้ทุกชุมชนในอบต./เทศบาลร่วมกัน ทำแผนแม่บทชุมชนให้เป็นแผนเดียวในระดับตำบล/เทศบาล เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่เกิด จากการสำรวจวิจัย วิเคราะห์ข้อมูลของครอบครัว ชุมชน ตำบล ไม่ใช่แผนเพื่อขอทุน ขอโครงการ แต่เป็น ส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ไปสู่การพัฒนายุทธศาสตร์ และสร้างระบบเศรษฐกิจท้องถิ่นที่พึ่งตนเอง

๓. สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่างชุมชน ให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน จนเกิดเป็น ความสัมพันธ์ที่นำไปสู่เครือข่ายข้อมูลข่าวสาร และการทำงานร่วมกันในด้านต่างๆ ทั้งการผลิต การ บริโภค การตลาด การจัดการทรัพยากร สิ่งแวดล้อม สุขภาพ กองทุนและสวัสดิการ

การบริหารจัดการโครงการ

๑. มูลนิธิสถาบันส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน (สสวช.) เป็นผู้ดำเนินการหลัก ตั้งคณะกรรมการดำเนินงาน โดยความร่วมมือและการสนับสนุนของหน่วยงานต่างๆ ที่เป็นภาคี-พันธมิตรในระดับชาติ และระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะผู้นำท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน และอาจารย์ของศูนย์เรียนรู้มหาวิทยาลัยชีวิต ซึ่งมีอยู่กว่า ๑๑๐ ศูนย์ทั่วประเทศในขณะนี้ (นักศึกษาผู้ใหญ่อายุ ๒๐-๗๙ ปี จำนวน ๗,๐๐๐ คน ระดับปริญญาตรีและโท) และเพิ่มมากขึ้นทุกปี

๒. สสวช. ร่วมมือกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) ในโครงการแก้หนี้แก้จน ซึ่งมีอบต./เทศบาล เป็นเจ้าภาพร่วมอยู่แล้ว ก็จะหาทางผนึกกำลังโครงการพัฒนานี้กับโครงการแก้หนี้แก้จน เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และการดำเนินงานที่ประสานสอดคล้อง และมีพลังมากยิ่งขึ้น โดยมีเจ้าหน้าที่จากกรมส่งเสริมการเกษตรและอื่นๆ ในพื้นที่ร่วมเป็นวิทยากรกระบวนการ และผู้เชี่ยวชาญในด้านต่างๆ ซึ่งอยู่ในแผนพัฒนาของอบต./เทศบาล

๓. สสวช. ขอให้ผู้แทนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นร่วมเป็นกรรมการดำเนินงาน และสนับสนุนอบต./เทศบาลเข้าร่วมโครงการนี้ให้สามารถเบิกจ่ายค่าเดินทางและค่าที่พัก โดย สสวช. เป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายอื่นๆ ในการฝึกอบรม คือ ค่าอาหาร วิทยากร เอกสารสื่อต่างๆ รวมทั้งการติดตามช่วยเหลือทางวิชาการในพื้นที่

ผลลัพธ์ (Output)

๑. ได้องค์ความรู้ “อบต./เทศบาลต้นแบบเสมือนจริง (virtual)” ชุดหนึ่งที่มีระบบเศรษฐกิจท้องถิ่นที่พึ่งตนเอง ที่มีลักษณะสอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยเป็นองค์ความรู้ที่สังเคราะห์จากประสบการณ์ของชุมชนเข้มแข็ง อบต./เทศบาลเข้มแข็ง

๒. ได้อบต./เทศบาลจำนวน ๓๐๐ แห่งที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ ซึ่งได้ลงมือสร้างยุทธศาสตร์พัฒนาระบบเศรษฐกิจท้องถิ่นที่พึ่งตนเอง ทั้งนี้โดยใช้ประชาธิปไตยในการทำแผนแม่บทชุมชนของตำบลอย่างเป็นระบบ และนำหลักการของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ และได้เห็นอย่างน้อยเค้าโครงแนวทางไปสู่การพึ่งตนเองได้อย่างชัดเจน

๓. ได้ผู้นำจำนวน ๑,๒๐๐ คนจาก ๓๐๐ อบต./เทศบาล ซึ่งผ่านการเรียนรู้และการดำเนินงานเพื่อการพัฒนา ระบบเศรษฐกิจท้องถิ่นที่พึ่งตนเอง อย่างน้อยจำนวนหนึ่งในสิ่งจะเป็นแกนหลักในการพัฒนาท้องถิ่นและการขยายผลต่อไป

๔. ได้เครือข่ายข้อมูลข่าวสารระหว่างอบต./เทศบาล และเครือข่ายผู้นำชุมชน ซึ่งร่วมกันตั้งระบบเครือข่ายที่ถาวรเพื่อการเรียนรู้และการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน

ผลสัมฤทธิ์ (Outcome)

๑. ได้ “รูปแบบ เนื้อหา กระบวนการ” พร้อม “กรอบ เกณฑ์ ตัวชี้วัด” การพัฒนาท้องถิ่นที่พึ่งตนเองบนฐานคิดเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับ อบต./เทศบาล

๒. ชีวิตความเป็นอยู่ในชุมชนดีขึ้น ชีวิตมีระบบระเบียบแบบแผนมากขึ้น หนี้สินลดลง ผู้คนหันหน้ามาร่วมมือกันแก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนของตนเองมากยิ่งขึ้น ผู้คนสนใจการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น และเข้าใจเรื่องการพัฒนาตนเองจากการได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง

๓. ผู้นำท้องถิ่นได้ความรู้และแนวทางในการพัฒนายุทธศาสตร์พัฒนาท้องถิ่น เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และส่งเสริมกระบวนการนี้อย่างต่อเนื่องในท้องถิ่นของตนเองและเป็นวิทยากรเพื่อการขยายผลต่อไป

๔. หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งราชการ วิชาการ ธุรกิจ เอ็นจีโอ ร่วมมือกันและเข้าใจชัดเจนมากยิ่งขึ้นว่า การพัฒนาต้องเอาพื้นที่ เอาท้องถิ่น เอาทุนของท้องถิ่นเป็นตัวตั้ง ตนเองควรทำหน้าที่ให้การส่งเสริมสนับสนุน และให้คนท้องถิ่น โดยอบต./เทศบาลเป็นผู้ดำเนินการหลักและเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการพัฒนา

๕. จะมีผลกระทบต่อนโยบายการพัฒนาประเทศ ซึ่งต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคน พัฒนาความรู้ พัฒนาระบบเพื่อความเข้มแข็งของท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น เพราะจะเห็นได้จากโครงการนี้ว่า เกิดการเปลี่ยนแปลงและทำให้เศรษฐกิจสังคมในท้องถิ่นดีขึ้น รวมทั้งระบบเศรษฐกิจของชาติโดยรวมด้วย

เวลาการดำเนินโครงการ ๒ ปี (๒๕๕๑ - ๒๕๕๓)

หมายเหตุ ผู้เข้าร่วมจาก อบต./เทศบาล แห่งละ ๔ คน จ่ายค่าเดินทางและที่พักจากต้นสังกัด

ปฏิทินการดำเนินงาน

ปีที่ ๑

กิจกรรม/ เดือน	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
๑. สัมมนาพัฒนาต้นแบบและคัดเลือกพื้นที่ ๑๕๐ ตำบล/เทศบาล	+											
๒. อบรม (๑/๑) รุ่น ๑,๕ กลุ่มๆ ละ ๓๐ อบต.			+	+								
๓. อบรม (๑/๒)							+	+				
๔. อบรม (๒/๑) รุ่น ๒,๔ กลุ่มๆ ละ ๓๐ อบต.										+	+	
๕. ติดตาม นิเทศ สนับสนุนวิชาการ					+	+	+	+	+	+	+	+

ปีที่ ๒

กิจกรรม/ เดือน	๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๑๐	๑๑	๑๒
๖. อบรม (๑/๓)	+	+										
๗. อบรม (๒/๒)					+	+						
๘. อบรม (๑/๔) + (๒/๓) รวมกัน										+	+	
๙. ติดตาม นิเทศฯ ประเมินผล	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
๑๐. สังเคราะห์องค์ความรู้												+

คณะที่ปรึกษามูลนิธิสถาบันส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

๑. ศ.เกียรติคุณ นพ.ประเวศ วะสี
๒. พล.อ.อ.อรุณ พร้อมเทพ
๓. คุณเอ็นนู ชี้อสุวรรณ
๔. ดร.ไพรัช รัชชพงษ์

คณะกรรมการมูลนิธิสถาบันส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

๑. นายประเสริฐ บุญสัมพันธ์	ประธานกรรมการ
๒. ดร.ศักรินทร์ ภูมิรัตน	รองประธานกรรมการ
๓. นายวิบูลย์ เข็มเฉลิม	กรรมการ
๔. นายประยงค์ รณรงค์	กรรมการ
๕. ดร.ทวิช บุญธิรัมย์	กรรมการ
๖. ดร.ศรีปริญญา ฐประจ่าง	กรรมการ
๗. นายสามารถ จันทร์สุรย์	กรรมการ
๘. นายเอ็นนู ซื่อสุวรรณ	กรรมการและเหรัญญิก
๙. ดร.เสรี พงศ์พิศ	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการดำเนินงานโครงการพัฒนาอบต./เทศบาลฯ

๑. ดร.เสรี พงศ์พิศ	ประธานกรรมการ
๒. อาจารย์ประภาส สุทธิอาคาร	รองประธาน
๓. อาจารย์จำนงค์ แรกพินิจ	รองประธาน
๔. คุณกฤษฎา สมประสงค์	กรรมการ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น)
๕. อาจารย์สุรเชษฐ เวชชพิทักษ์	กรรมการ (ฝ่ายวิชาการและข้อมูล)
๖. อาจารย์สุรียา ธิศาเวช	กรรมการ (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)
๗. อาจารย์สุพัฒน์ ไพไหล	กรรมการ (ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ)
๘. อาจารย์อุษา เทียนทอง	กรรมการ (ภาคกลาง)
๙. อาจารย์จิณณาวัฒน์ โคมบัว	กรรมการ (ภาคกลาง)
๑๐. คุณศรีเพ็ญ ชัยฉกรรจ์	กรรมการ (ภาคเหนือ)
๑๑. อาจารย์เบญจรัตน์ ศรีเทพ	กรรมการ (ภาคใต้)
๑๒. คุณสุภาส จันทร์หงษ์	เลขานุการ
๑๓. อาจารย์สุนีย์ จันทร์สุรย์	ผู้ช่วยเลขานุการ

สถานที่ติดต่อ

มูลนิธิสถาบันส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน

ตึกสำนักงานใหญ่ ธ.ก.ส. ๔๖๙ ถนนนครสวรรค์ เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

โทร. ๐๒-๒๕๐-๐๑๕๐ ต่อ ๓๓๑๗-๓๓๑๙ โทรสาร ๐๒-๒๕๑-๕๕๑๐

คุณสุภาส จันทร์หงษ์ โทร. ๐๕๑-๖๙๐-๖๑๑๑ Email: cei_thai@yahoo.com

โครงการพัฒนา อบต./เทศบาล ให้เกิดระบบเศรษฐกิจท้องถิ่นที่พึ่งตนเอง

ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

ลำดับ	จังหวัด	เทศบาล/ตำบล
1	เชียงราย	ศรีดอนชัย
2		ป่าสัก
3		ปงน้อย
4		ป่ากอ
5		เชียงเคี่ยน
6		ยางฮ่อม
7		ต้า
8		ป่าตาล
9		ป่าตึง
10		แม่ไร่
11		ดอนศิลา
12		เวียงชัย
13		ตัมเต่า
14		แม่ลอย
15		หวาง
16		เม็งราย
17	เชียงราย	ไม้ยา
18		ม่วงคำ
19		พาน
20	ป่าซาง	
21	กำแพงเพชร	วังชะโอน
22	ตาก	นาโบสถ์
23	แพร่	กาญจนา
24		บ้านถิ่น
25	พิษณุโลก	ชาติตระการ
26		นาบัว
27		ชมพู
28		ชัยนาม
29		แม่ระกา
30	อุตรดิตถ์	ผักขวาง
31		ป่าคาย
32		น้ำพี
33		วังแดง

ลำดับ	จังหวัด	เทศบาล/ตำบล
34	แม่ฮ่องสอน	แม่โต
35	เพชรบูรณ์	ชัยพุทธรา
36		พุทธบาท
37		ภูน้ำหยด
38		ศรีเทพ
39		บ้านโคกสน
40		บ้านเนิน
41		วังกวาง
42		หลักค่าน
43		ชัยเปือย
44		ริมสีม่วง
45	ลำปาง	หลวงใต้
46		หลวงเหนือ
47		แม่มอก
48	ชัยภูมิ	ทต.ผักปัง
49	ลำพูน	บ้านปวง
50	สุโขทัย	ดงเคือย
51		บ้านน้ำพุ
52		ทุ่งเสลี่ยม
53	ชลบุรี	เกาะจันทร์
54		จอมเทียน
55	ระยอง	น้ำเป็น
56		ทุ่งควายกิน
57		คลองปูน
58	ตราด	ห้วยแร้ง
59	จันทบุรี	บางสระเก้า
60		บางกะไชย
61		เกวียนหัก
62		ตะปอน
63	ปราจีนบุรี	ย่านรี
64		วังคูเคียน
65		วังท่าช้าง

รายชื่อ อบต./เทศบาล รุ่น 2 (ปี 2552 - 2553)

โครงการพัฒนา อบต./เทศบาล ให้เกิดระบบเศรษฐกิจท้องถิ่นที่พึ่งตนเอง

ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง

ลำดับ	จังหวัด	เทศบาล/ตำบล
66	ปราจีนบุรี	กบินทร์
67		เขาไม้แก้ว
68		บ่อทอง
69		บ้านนา
70		เมืองเก่า
71	สระแก้ว	ทับพริก
72	ฉะเชิงเทรา	หนองยาง
73		เมืองใหม่
74		ฉิมพลี
75	สมุทรสาคร	ทต. สมุทรสาคร
76	ประจวบคีรีขันธ์	ศิลาลอย
77		แสงอรุณ
78	กาญจนบุรี	เลาขวัญ
79		หนองโรง
80	นครสวรรค์	วังน้ำลัด
81	พิจิตร	บางลาย
82	อ่างทอง	ตลาดใหม่
83	สิงห์บุรี	หัวไผ่
84		หนองกระทุ่ม
85	เลย	ภูกระดึง
86		ผานกเค้า
87		सानตม
88		ปลาบ่า
89		ท่าศาลา
90	ยโสธร	สัมผ้อ
91		ดงแคนใหญ่
92		โพนงาม

ลำดับ	จังหวัด	เทศบาล/ตำบล
93	อำนาจเจริญ	โนนหนามแท่ง
94		กุดปลาตุก
95		นาฝื่อ
96		นาจิก
97		คำโพน
98		เปือย
99		หนองเรือ
100		จระเข้
101	ขอนแก่น	บ้านกง
102		บ้านเม็ง
103		ยางคำ
104		บ้านฝื่อ
105		สีชมพู
106		ดงลาน
107		บริบูรณ์
108	พัทลุง	หารเทา
109		ควนมะพร้าว
110		คลองเฉลิม
111	ชุมพร	ละแม
112		นากระตม
113		ตะโก

บัญชีรายชื่อจังหวัดในการดำเนินโครงการฯ ปี 2552 – 2553

1. เชียงราย	9. กำแพงเพชร	17. ตาก	25. แพร่
2. พิษณุโลก	10. อุตรดิตถ์	18. แม่ฮ่องสอน	26. เพชรบูรณ์
3. ลำปาง	11. ชัยภูมิ	19. ลำพูน	27. สุโขทัย
4. ชลบุรี	12. ระยอง	20. ตราด	28. จันทบุรี
5. ปราจีนบุรี	13. สระแก้ว	21. ฉะเชิงเทรา	29. สมุทรสาคร
6. ประจวบคีรีขันธ์	14. กาญจนบุรี	22. นครสวรรค์	30. พิจิตร
7. อ่างทอง	15. สิงห์บุรี	23. เลย	31. ยโสธร
8. อำนาจเจริญ	16. ขอนแก่น	24. พัทลุง	32. ชุมพร